

**Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων:
Εργαλείο ή άλλοθι για «εκπτώσεις» στην
προστασία του περιβάλλοντος**

Μαρία Π. Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια ΣΑΤΜ

Βασιλική Τσουκαλά, Επικ. Καθηγήτρια ΣΠΜ

Κέντρο Πολιτισμού Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος»

- **Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (ΕΒΕ).**

Το έργο θα περιλαμβάνει χώρους για την Εθνική Συλλογή, την αναδρομική και την τρέχουσα Εθνική Βιβλιογραφία και πολλούς άλλους τίτλους της υπάρχουσας Βιβλιοθήκης. Η Βιβλιοθήκη αυτή θα είναι από τις πλέον σύγχρονες και θα εξυπηρετεί, μέσω Διαδικτύου, χρήστες σε όλα τα μέρη της Ελλάδος και του εξωτερικού.

- **Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής (ΕΛΣ).**

Το έργο θα περιλαμβάνει αίθουσες παραστάσεων και κύριους χώρους και βοηθητικούς χώρους για την όπερα και το μπαλέτο. Πρόκειται για έργο εφάμιλλο των κορυφαίων διεθνών καλλιτεχνικών σκηνών, που θα διαθέτει εξαιρετική ακουστική και όλα τα σύγχρονα τεχνικά και τεχνολογικά μέσα.

- **Πάρκο πρασίνου με χαρακτήρα εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και αναψυχής – "Πάρκο Σταύρος Νιάρχος".**

Το έργο προβλέπει τη δημιουργία "πράσινης" ζώνης, στο χώρο του πρώην Ιπποδρόμου η οποία αφ' ενός μεν θα λειτουργεί ως πνεύμονας πρασίνου για την περιοχή και την πρωτεύουσα γενικότερα, αφ' ετέρου δε θα αξιοποιείται για τη διοργάνωση ποικίλων πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων.

Η κατασκευή του υπό μελέτη έργου πραγματοποιείται στο πλαίσιο της από **26 Μαρτίου 2009** Σύμβασης Δωρεάς που υπεγράφη μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος", του Ελληνικού Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος", του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Λυρική Σκηνή", της Α.Ε. με την επωνυμία "Ολυμπιακά Ακίνητα" και της Α.Ε. με την επωνυμία "Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου", και η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 3785/2009 (***Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος", του Ελληνικού Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος", του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Λυρική Σκηνή", της Α.Ε. με την επωνυμία "Ολυμπιακά Ακίνητα" και της Α.Ε. με την επωνυμία "Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου" και ρύθμιση θεμάτων συναφών με την υλοποίηση του υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία "Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος"***"), ΦΕΚ 138/Α/07.08.2009),

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Προς υποστήριξη της υλοποίησης του «Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος» και για την επιστημονική τεκμηρίωση των ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στον Νόμο 3785/2009 ("Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος", του Ελληνικού Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος", του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Εθνική Λυρική Σκηνή", της Α.Ε. με την επωνυμία "Ολυμπιακά Ακίνητα" και της Α.Ε. με την επωνυμία "Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου" και ρύθμιση θεμάτων συναφών με την υλοποίηση του υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία "Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος", ΦΕΚ 138/Α/07.08.2009) **εκπονήθηκε –μεταξύ άλλων- Γενική Περιβαλλοντική Θεώρηση**, η οποία αποτελεί Παράρτημα του ανωτέρω Νόμου (Παράρτημα 3) και σ' αυτήν **παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, οι περιβαλλοντικοί στόχοι του έργου και η συσχέτιση του έργου με άλλα Προγράμματα και Σχέδια (αναπτυξιακού προ-γραμματισμού, χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης), ενώ πραγματοποιήθηκε και εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού.**

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση του ανωτέρω Νόμου 3785/2009, η ΕΥΠΕ/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε σχετικό έγγραφό της (υπ' αριθμ. 137452/3.4.2009) προς τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας **βεβαίωσε ότι το σχέδιο υλοποίησης του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος αποτελεί υποκείμενο πολεοδομικό σχεδιασμό του χώρου του πρώην Ιπποδρόμου, ότι οι χρήσεις του καθορίζονται από υπερκείμενο πολεοδομικό σχεδιασμό** (το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας και τις πολεοδομικές διατάξεις του Νόμου 3342/2005) και ότι **δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (Σ.Π.Ε.)**. Ωστόσο η ανωτέρω Γενική Περιβαλλοντική Θεώρηση, η οποία σύμφωνα με το Άρθρο 6, παρ. γ του ανωτέρω Νόμου συνοδεύει αυτόν και αποτελεί το Παράρτημα 3 αυτού, συντάχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που προβλέπονται από την ΚΥΑ ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ΟΙΚ 107017 για την "Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001" (ΦΕΚ 1225/Β).

Ωστόσο η ανωτέρω Γενική Περιβαλλοντική Θεώρηση, η οποία σύμφωνα με το Άρθρο 6, παρ. γ του ανωτέρω Νόμου συνοδεύει αυτόν και αποτελεί το Παράρτημα 3 αυτού, **συντάχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων** που προβλέπονται από την ΚΥΑ ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ΟΙΚ 107017 για την "Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001" (ΦΕΚ 1225/Β).

Στην παράγραφο 2β του άρθρου 3 του ως άνω Νόμου 3785/2009 προβλέπεται επίσης ότι «**Η υλοποίηση των έργων του υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία 'Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος'** στο Ο.Τ.345 **υπόκειται στη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις**». Στα πλαίσια αυτά ο Οργανισμός με την επωνυμία «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ΑΕ» που συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3785/2009 και της κυρωθείσας με αυτόν Σύμβασης Δωρεάς για την υλοποίηση του έργου, **παρ' ότι στην προκειμένη περίπτωση και σύμφωνα με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης, υπέβαλε στην ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ την 16.04.2010 και Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου**, επί της οποίας η ανωτέρω Υπηρεσία γνωμοδότησε θετικά (αρ. πρωτ 124368/06-08-20010 ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ). Η Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (ΠΠΕΑ) του έργου επισυνάπτεται στο Παράρτημα Δ της παρούσας μελέτης. **Περαιτέρω δε συντάσσεται η παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκειμένου να υποβληθεί στην ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ** προκειμένου να εγκριθούν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου.

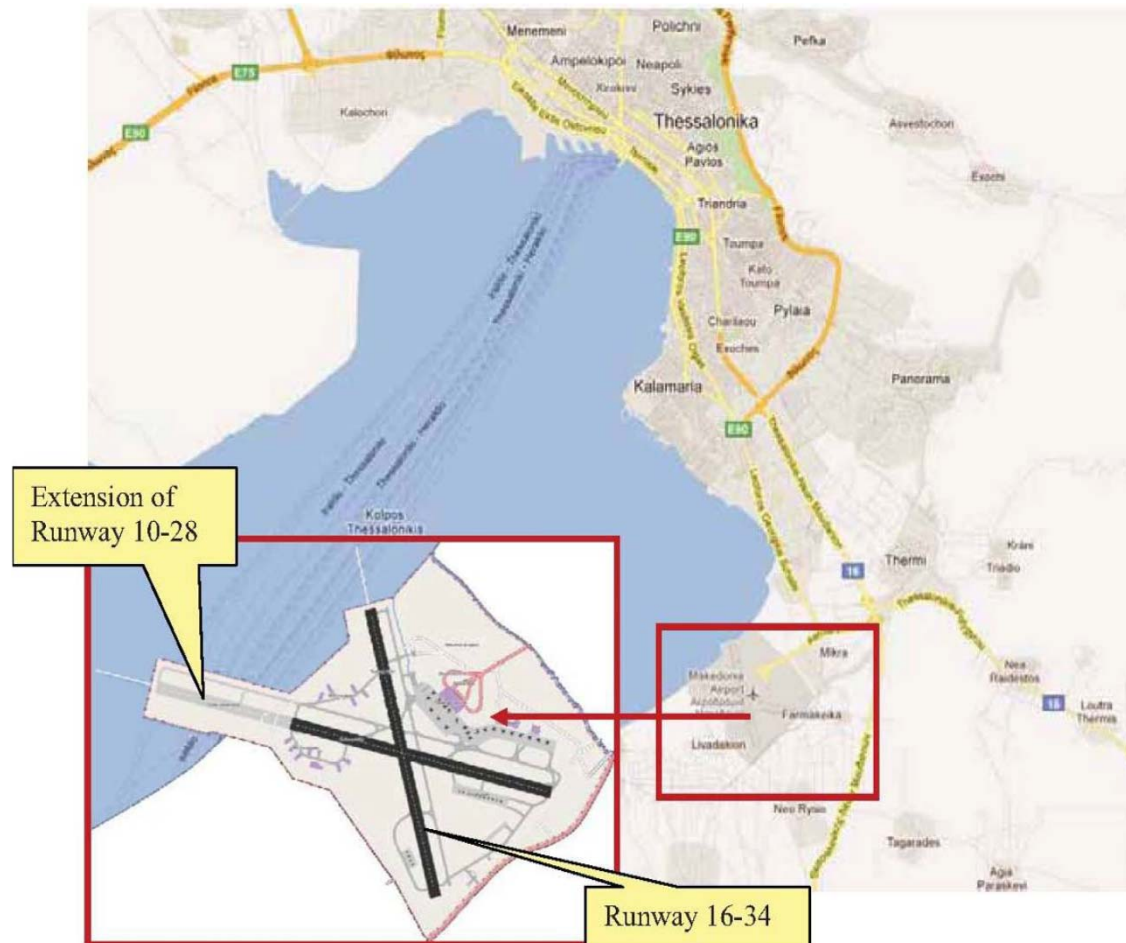
- Υπογραφή Σύμβασης **26 Μαρτίου 2009**
(ΙΔΡΥΜΑ «Σταύρος Νιάρχος» - Κοινοπραξία IMPREGILO SPA ΤΕΡΝΑ ΑΕ)
- ΚΥΑ 197982/7-4-2011 εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι
- Τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων του έργου «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος», οι οποίοι εγκρίθηκαν με την κ.υ.α. με α.π. 197982-7.4.2011 και τροποποιήθηκαν με την υ.α. με α.π. οικ. 199148-11.6.2012, σχετικά με τη θέση απόληψης θαλασσινού νερού για την τροφοδοσία του καναλιού και συναφή ζητήματα.
- Έναρξη Εργασιών: **Νοέμβριος 2012**
- Περαιώση Εργασιών: ~ **Οκτώβριος 2016**

- 1) Τελικά η περιβαλλοντική αδειοδότηση συνέτεινε στην καλύτερη υλοποίηση του έργου?
- 2) Θα μπορούσε να δράσει ανασταλτικά στην υλοποίηση του?
- 3) Ποιον θεωρείτε το μεγαλύτερο κίνδυνο?

Επέκταση του διαδρόμου προσαπογειώσεων 10-28 (μετά παραλλήλου τροχοδρόμου) του Κρατικού Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία»

Η επέκταση του αεροδιαδρόμου 10-28 του «Μακεδονία» κατά **1 χλμ. μέσα στη θάλασσα**, και ίσου μήκους επέκταση του παράλληλου τροχοδρόμου, πλάτους 23 μέτρων. ώστε το αεροδρόμιο να μπορεί να δεχθεί ακόμα και υπερατλαντικές πτήσεις αποφασίστηκε στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας.

Το έργο δημοπρατήθηκε τον Ιούνιο του 2005 με προϋπολογισμό 246 εκατ. Ευρώ

Ανάδοχος (Αύγουστος 2005) είναι η κοινοπραξία Αθηνά ΑΤΕ - Ακτωρ ΑΤΕ, η οποία κέρδισε τον διαγωνισμό με έκπτωση 48,1% (ήτοι 136,8 εκατ. ευρώ).

Η σύμβαση υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2005 με αρχική παράδοση τον Ιούλιο του 2011.

Η τελευταία παράταση που δόθηκε στο έργο ήταν για τις **31.12.2015**

Εξαιτίας:

- ✓ οικονομικών προβλημάτων της κατασκευάστριας εταιρείας,
- ✓ αντιδράσεις περιβαλλοντικών οργανώσεων και κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι φοβούνται πιθανούς οικολογικούς κινδύνους με την επέκταση της στεριάς εντός θαλάσσης, το έργο έμεινε πίσω.

Πλέον το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον **Δεκέμβριο του 2017**, μετά από πολλές καθυστερήσεις

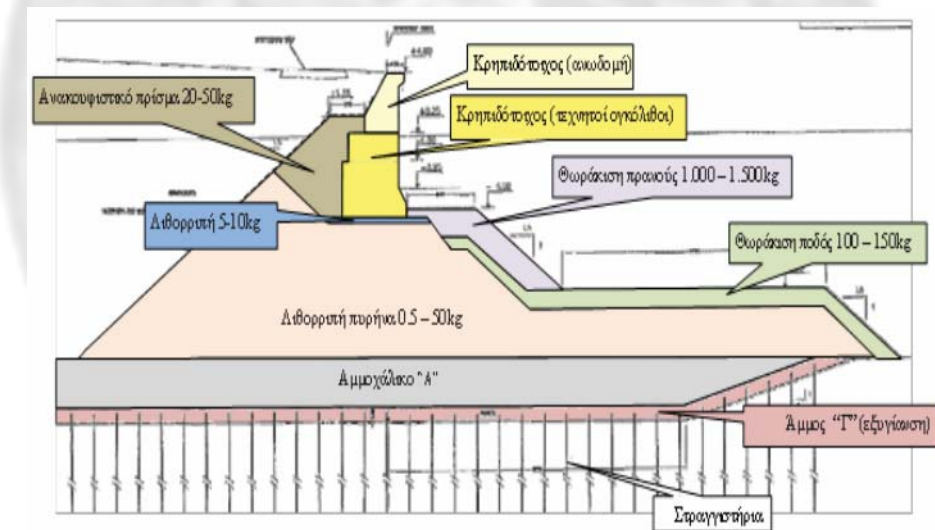

Για την κατασκευή των δύο διαδρόμων θα επιχωματωθεί θαλάσσιο τμήμα **μήκους 1.064** μέτρων και **πλάτους 450** μέτρων, ενώ την κατασκευή θα θωρακίζει περιμετρικό τείχος.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από πιστώσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και από κοινοτικούς πόρους.

Αναφορικά με το χερσαίο υφιστάμενο τμήμα του διαδρόμου 10-28, με μήκος 2.440 μέτρα, θα **ανακατασκευαστεί πλήρως**, ώστε να έχει ομοιόμορφα χαρακτηριστικά, αντοχή και φωτοσήμανση με τον διάδρομο της επέκτασης, στον οποίο θα κουμπώσει.

Θα γίνουν εργασίες εξυγίανσης, οδοστρωσίας και κατασκευής νέου αντισισθηρού τάπητα.

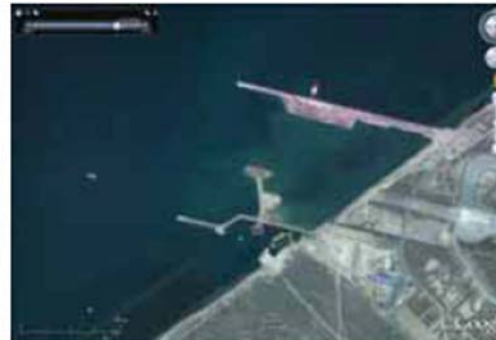
14/02/2006

06/07/2007

13/07/2008

22/07/2009

29/03/2010

17/07/2011

Είναι αξιοσημείωτο ότι 6 έτη (2011) μετά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος έχει ήδη **συνολικές καθυστερήσεις 4 ετών** (ημέρες $730+697=1427$), εκ των οποίων:

- 504 προκαλούνται λόγω των καθυστερήσεων χορήγησης αδειών και της ανάγκης λειτουργίας του υπάρχοντος διαδρόμου,
- 187 λόγω των άσχημων καιρικών συνθηκών,
- 127 λόγω των καθυστερήσεων πληρωμών και απεργιών,
- 599 λόγω της τροποποίησης στον τρόπο κατασκευής του επιχώματος και
- 10 λόγω ζημιών.

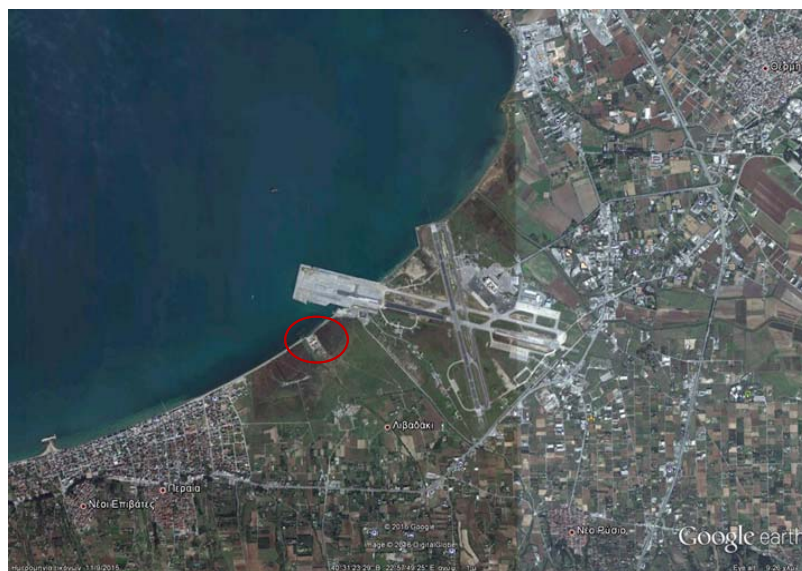
Το κρίσιμο στοιχείο του έργου είναι η κατασκευή των φερόντων επιχωμάτων έδρασης διάδρομου και τροχόδρομου, που συνίστανται από 2.550.000m³ συμπυκνωμένου αμμοχάλικου.

Το αμμοχάλικο

- ✓ εξορύσσεσαι στη Δημοτική Επιχείρηση Αδρανών Λιτοχώρου (ΔΕΑΛ) Πιερίας,
- ✓ μεταφέρεται στο λιμένα Γρίτσας,
- ✓ φορτώνεται σε φορτηγίδες και
- ✓ ταξιδεύει απόσταση 35 ναυτικών μιλίων (δηλαδή 64,82km) ωστόσο φτάσει στο έργο.

Περιβάλλον και Ανάπτυξη

Διάβρωση, στο ύψος του ΚΑΠΠΑ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

1. **ΚΥΑ 125887/08.05.2007:** «Τροποποίηση της με αρ. πρ. 105214/17.11.2000 Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για την κατασκευή έργων βελτίωσης και λειτουργίας του Κρατικού Αερολιμένα Θεσσαλονίκης Μακεδονία», έγινε για να:
- ✓ συμπεριληφθεί το έργο αμμοληψίας από τη θαλάσσια περιοχή Αγγελοχωρίου
 - ✓ τροποποιηθεί ο 18ος Π.Ο. προκειμένου να χρησιμοποιηθεί νέα περιοχή απόρριψης βυθοκορημάτων.

Η τροποποίηση επέτρεπε τη διάθεση βυθοκορημάτων σε βάθος 35m έναντι αρχικού 50m και έγινε κατόπιν σχετικού αιτήματος του Αλιευτικού Συνεταιρισμού Μηχανοτρατών Ν. Μηχανιώνας. Οι αλιείς ζήτησαν την αλλαγή της θέσης απόρριψης των βυθοκορημάτων, λόγω του ότι η αρχική θέση είναι πλούσια σε αλιεύματα, και πρότειναν εναλλακτικές θέσεις.

Επιτρέπεται η απόληψη ιζημάτων μέγιστης ποσότητας 380.000m³, από θαλάσσια περιοχή βόρεια του Αγγελοχωρίου, αποκλειστικά για τις ανάγκες των έργων βελτίωσης και επέκτασης του αεροδρομίου «Μακεδονία».

Η αμμοληψία θα γίνει **εκτός κολυμβητικής περιόδου** και σε κάθε περίπτωση από 15 Σεπτεμβρίου έως 15 Μαΐου.

Το μέσο βάθος εκσκαφής ανέρχεται σε 2m.

Να υπάρχουν διαθέσιμα πετάσματα ιλύος, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν αν χρειαστεί για αποφευχθεί η αύξηση της θολερότητας στην ευρύτερη περιοχή.

Να υλοποιηθεί το παρακάτω πρόγραμμα παρακολούθησης:

- Παρακολούθηση της διακύμανσης των βαθών στις περιοχές αμμοληψίας και απόρριψης των βυθοκορημάτων σε ετήσια βάση, μέχρι το τέλος του έργου.
- Χαρτογράφηση των υποθαλάσσιων λιβαδιών ποσειδωνίας, από την περιοχή αμμοληψίας έως την ακτογραμμή του Αγγελοχωρίου. Η χαρτογράφηση να γίνει πριν την έναρξη της αμμοληψίας και 5 έτη μετά το τέλος αυτής

- 1) Τελικά η περιβαλλοντική αδειοδότηση συντελεί στην καλύτερη υλοποίηση του έργου?
- 2) Πιστεύετε ότι δρα ανασταλτικά στην υλοποίηση του?
- 3) Ποιον θεωρείτε το μεγαλύτερο κίνδυνο?